

دین و زندگی - ریاضی

۱. گزینه ۱ (دین و زندگی ۱، درس ۱، صفحه ۱۷ و ۱۸)

خداوند متعال در آیه ۲۰۰ سوره اسراء می فرماید: «بعضی از مردم می گویند: خداوندا به ما در دنیا نیکی عطا کن. ولی در آخرت هیچ بهرهای ندارند.» که مطابق این آیه شریفه، اگر هدف‌های دنیوی اصل قرار گیرند، مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شوند.

۲. گزینه ۲ (دین و زندگی ۱، درس ۲، صفحه ۳۳)

انسان مختار آفریده شده است و عوامل بیرونی هیچ تسلطی بر انسان ندارد و در نهایت این خود انسان است که باید میان خیر و شر تصمیم بگیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها

گزینه «۱»: شیطان سوگند یاد کرده است نه میل سرکش درون انسان.

گزینه «۳»: شیطان در آن روز (قیامت) خواهد گفت...

گزینه «۴»: عوامل درونی یا نفس اماره و شیطان انسان را فرامی‌خوانند و وسوسه می‌کنند.

۳. گزینه ۱ (دین و زندگی ۱، درس ۳ و ۴، صفحه‌های ۴۴ و ۵۷)

دلایلی که بر امکان معاد دلالت دارند عبارت‌اند از: ۱- آفرینش نخستین انسان ۲- بیان نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان ۳- اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت

در برخی آیات قرآن، خداوند توجه منکران معاد را به پیدایش نخستین انسان جلب می‌کند و توانایی خود در آفرینش وی را تذکر می‌دهد. در این آیات بیان میشود که همانگونه که خداوند قادر است انسان را در آغاز خلق کند، میتواند بار دیگر نیز او را زنده کند. خداوند در آیه شریفه «نه تنها استخوان‌های آنها را به حالت اول درمی‌آوریم، بلکه سرانگشتان آنها را نیز همانگونه که بوده، مجدداً خلق میکنیم.» خداوند در این آیه شریفه به اثبات امکان معاد با توجه به قدرت خود وسامان دادن استخوان‌های انسان اشعار داشته است.

۴. گزینه ۴ (دین و زندگی ۱، درس ۶، صفحه ۷۷)

عبارت «یوم یبعثون» اشاره به قیامت و مرحله دوم از وقایع آن دارد یکی از اتفاقاتی که در این مرحله رخ می‌دهد این است که خداوند بر دهان بدکاران مهر خاموشی می‌زند و اعضا و جوارح آنها به اذن خداوند شروع به سخن گفتن می‌کنند و علیه صاحب خود شهادت می‌دهند که از آیه شریفه «الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أُنْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ: امروز بر دهانشان مهر می‌نهمیم و دست‌هایشان با ما سخن می‌گویند و پاهایشان به آن چه کسب کرده‌اند گواهی می‌دهند.» مستفاد می‌گردد.

۵. گزینه ۳ (دین و زندگی ۱، درس ۶، صفحه ۷۸)

خداوند در آیه ۲۷ سوره انعام از زبان بدکاران درحالی که عاقبت خویش را می‌بینند بیان داشته است: «ای کاش (به دنیا) بازگردانده می‌شدیم و آیات پروردگاران را تکذیب نمی‌کردیم و از مؤمنان می‌بودیم.»

۶. گزینه ۱ (دین و زندگی ۱، درس ۸، صفحه ۱۰۱)

امام علی(ع) می‌فرماید: «گذشت ایام، آفاتی در پی دارد و موجب از هم گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود.» به طور مثال، کسی عهد می‌بندد که هر روز پس از نماز صبح، یک صفحه قرآن بخواند؛ او باید مراقب باشد که کارهای دیگر، او را به خود مشغول نکند و این تصمیم خود را فراموش نکند و نیز عواملی را که سبب سستی در اجرای این تصمیم میشود، از سر راه بردارد.

۷. گزینه ۲ (دین و زندگی ۱، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۲۹)

میزان موفقیت انسان در رسیدن به هدف‌های بزرگ، به میزان تسلط او بر خویش، خودنگهداری و «تقوا» بستگی دارد و هر قدر هدف بزرگتر باشد، تقوای بیشتری میطلبد. دستیابی به اهداف بزرگ و موفقیت انسان هم در گرو بهره‌مندی وی از ثمرات تقوا است که آیه شریفه «بِأَيِّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّبَاةُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ: ای کسانی که ایمان آورده‌اید! روزه بر شما مقرر گردید، همانگونه که بر کسانی که پیش از شما بودند مقرر شده بود، باشد که پرهیزگار شوید.» موید آن است.

۸. گزینه ۳ (دین و زندگی ۱، درس ۱۱، صفحه ۱۳۹)

یکی از جلوه‌های عفاف، مربوط به آراستگی و مقبولیت است. برخی انسانها در آراستگی ظاهری و ابراز وجود و مقبولیت، دچار تندروری میشوند؛ به گونه‌ای که در آراسته کردن خود، زیاده‌روی میکنند و به خودنمایی می‌رسند. قرآن کریم این حالت را «تبرج» مینامد و آن را کاری جاهلانه می‌شمرد.

همان دینی که ما را به آراستگی توصیه میکند، از خودنمایی و افراط در آراستگی پرهیز میدهد، زیرا زیاده‌روی در آراستگی و توجه بیش از حد به آن باعث غفلت انسان از هدف اصلی زندگی و مشغول شدن به کارهایی میشود که عاقبتی جز دور شدن از خدا ندارد.

۹. گزینه ۴ (دین و زندگی ۲، درس ۱، صفحه ۹)

دستیابی به اکسیر حیات روح بشر وابسته به اجابت دعوت خدا و رسول او است که عبارت قرآنی «اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ» موید آن است. آب مایه حیات و حیات بخش جهان مادی است که یکی از فواید آن زنده شدن زمین مرده به وسیله آن است که عبارت شریفه «لِنُحْيِيَ بِهٖ بَلَدَةً مَّيْتًا: تا بوسیله آن سرزمین مرده را زنده کنیم» موید آن است.

۱۰. گزینه ۴ (دین و زندگی ۲، درس ۳، صفحه ۳۷)

کسانی که در الهی بودن قرآن کریم شک دارند مطابق آیات قرآن کریم بیانش این چنین است که: «أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ: آیا می‌گویند: او به دروغ آن (قرآن) را به خدا نسبت داده است؟».

خداوند به کسانی که در الهی بودن قرآن کریم شک دارند، پیشنهاد کرده است تا کتابی همانند آن را بیاورند (اولین مرحله تحدی) که این عبارت از آیه شریفه «قُلْ لِّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَن يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ

لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا: بگو اگر انس و جن گرد آیند تا نظیر این قرآن را بیاورند مانند آن را نخواهند آورد هر چند برخی از آنها پشتیبان برخی ادیگر باشند.» مستفاد می‌گردد.

۱۱. گزینه ۲ (دین و زندگی ۲، درس ۵، صفحه ۶۷)

پیامبر اکرم (ص) در حدیث ثقلین «إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ مَا إِن تَمَسَّكْتُمُ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا كِتَابَ اللَّهِ وَ عِتْرَتِي أَهْلَ بَيْتِي وَ إِنَّهُمَا لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضِ: همانا من در میان شما دو چیز سنگین و گران میگذارم، که اگر بدانها چنگ زنید هرگز پس از من گمراه نشوید: کتاب خدا و عترت من اهل بیتم، و این دو از یک دیگر جدا نشوند تا در کنار حوض کوثر بر من درآیند.» شرط عدم گمراهی را تمسک به دو یادگار خویش (قرآن و عترت) بیان داشته اند و از این حدیث مستفاد می‌گردد که همان طور که قرآن همیشگی است، وجود معصوم نیز در کنار آن همیشگی است.

۱۲. گزینه ۳ (دین و زندگی ۲، درس ۶، صفحه ۷۸)

پیامبر اکرم (ص)، تلاش می‌کرد حتی کسانی را که با ایشان می‌جنگیدند هدایت کند و به سوی حق دعوت نماید. متکبران و برخی از بزرگان قبایل که تعالیم اسلام را به ضرر خود می‌دیدند، جنگ‌هایی را علیه آن حضرت به راه می‌انداختند. پیامبر نیز به ناچار مسلمانان را برای مقابله با آنان بسیج می‌کرد. اما به آنان سفارش می‌کرد: «اگر در بحبوحه جنگ، یکی از مشرکان خواست تا در مورد حقیقت اسلام مطالبی بداند، او در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود، اگر اسلام را پذیرفت، او هم برادر دینی شماست و اگر قبول نکرد، او را به جایی که احساس امنیت می‌کند، برسانید و پس از آن از خدا برای غلبه بر او یاری بجویید.»

۱۳. گزینه ۱ (دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۸۹ و ۹۹)

آیه شریفه «وَ مَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ» به مسلمانان نسبت به بازگشت به گذشته جاهلی خود هشدار می‌دهد، از آثار بی‌توجهی به مفاهیم این آیه مطابق کلام علوی که فرمودند: «به زودی پس از من، زمانی فرا می‌رسد که در آن زمان، چیزی پوشیده تر از حق و آشکارتر از باطل و رایج تر از دروغ بر خدا و پیامبرش نباشد. نزد مردم آن زمان، کالایی کم بهاتر از قرآن نیست، وقتی که بخواهد به درستی خوانده شود و کالایی رایج تر و فراوان تر از آن نیست، آنگاه که بخواهند به صورت وارونه و به نفع دنیاطلبان معنایش کنند. در آن ایام، در شهرها، چیزی ناشناخته تر از معروف و خیر و شناخته شده تر از منکر و گناه نیست.» ناشناخته بودن معروف و شناخته شدن خیر و رواج قرآن برای معناکردن به نفع دنیاطلبان است.

۱۴. گزینه ۴ (دین و زندگی ۲، درس ۹، صفحه ۱۱۱)

پس از شهادت امام حسن عسکری در سال ۲۶۰ هـ.ق، امامت امام مهدی آغاز شد. آن حضرت از ابتدای امامت خود که تاکنون ادامه دارد، دو غیبت داشته است. اول، غیبتی که تا سال ۳۲۹ هجری قمری طول کشید و

«غیبت صغری» نامیده می‌شود. امام در این دوره، با اینکه زندگی مخفی داشت، اما از طریق چهار نفر از یاران صمیمی و مورد اعتماد، پیوسته با پیروان خود در ارتباط بود و آنان را رهبری می‌کرد. این چهار شخصیت بزرگوار به «نواب اربعه» و «نواب خاص» معروف اند. شش روز مانده به درگذشت آخرین نایب، امام عصر برای ایشان نامه ای نوشت و فرمود به فرمان خداوند دوره دوم غیبت آغاز می‌شود. به دلیل طولانی بودن این دوره از غیبت، آن را غیبت کبری می‌نامند.

۱۵. گزینه ۱ (دین و زندگی ۲، درس ۱۱، صفحه ۱۴۰)

مخلوقات جهان از آن جهت که خدای متعال با علم خود، خداوند به انسان وعده دیدار داده و بهشتی به وسعت همه آسمان‌ها و زمین برایش آماده کرده است. بهشتی که در آن انسان به هر آرزویی که تمنا می‌کند، می‌رسد؛ حتی به آن زیبایی‌هایی که خودش نمی‌شناسد و خدا می‌داند، دست می‌یابد. امام علی (ع) در این مورد می‌فرماید: «إِنَّهُ لَيْسَ لَأَنْفُسِكُمْ ثَمَنٌ إِلَّا الْجَنَّةَ فَلَا تَبِيعُوهَا إِلَّا بِهَا: برای وجود شما قیمتی جز بهشت نیست، آن را جز به بهشت نفروشید.»

همچنین امیرالمؤمنین علی (ع) در وصف انسان‌هایی که عزت خود را در بندگی خدا یافته اند، می‌فرماید: «خالق جهان در نظر آنان بزرگ است. از این جهت، غیر خدا در نظرشان کوچک است.»

۱۶. گزینه ۴ (دین و زندگی ۲، درس ۱۲، صفحه ۱۵۴)

سلامت جسمانی و روانی: شناخت معیارهای همسر شایسته

عدم ارتباط قبلی با جنس مخالف: شناخت معیارهای همسر شایسته

۱۷. گزینه ۲ (دین و زندگی ۱، درس ۱، صفحه‌های ۷ و ۱۰)

آیه شریفه «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ: ای مردم! این شما هستید که به خداوند نیاز دارید و (تنها) خداوند، بی‌نیاز و ستوده است.» اشاره به این موضوع دارد که در آفرینش، یک موجود فقط در صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری نیست که خودش ذاتا موجود باشد. در این صورت، چنین چیزی دیگر پدیده نیست و نیاز به پدیدآورنده نخواهد داشت؛ همواره بوده است و همواره خواهد بود و تمام موجودات وجودشان وابسته به او است که چنین مفهومی در بیت «خشک که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب دهی» متجلی گشته است.

۱۸. گزینه ۳ (دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه ۶۵ و ۱۹ و ۲۰)

از آنجا که خداوند، تنها مالک جهان است تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست و جز به اجازه او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند. چنین اجازه‌ای به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست، بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است. اگر خداوند پیامبر و امامان را ولی انسان‌ها معرفی می‌کند بدین معناست که ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است. آیه شریفه «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ» از آنجایی که به ولایت ولی خدا، امام علی (ع)، اشاره

به فردا انداختن است. به عبارت دیگر، فرد گنهکار دائماً به خود میگوید «به زودی توبه میکنم» و این گفته را آنقدر تکرار میکند تا اینکه دیگر میل به توبه در او خاموش میشود.

۲۴. (دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۴)

اشرافگیری، تجملگرایی برخی مسئولین و فساد اداری و مالی، یکی از مهمترین عوامل عقب ماندگی است که علاوه بر آثار منفی اقتصادی، باعث به وجود آمدن فاصله طبقاتی و بی‌اعتمادی عمومی و رواج تجملگرایی و مصرفگرایی در میان مردم می‌شود. بنابراین، بر مسئولین و مدیران کشور واجب است که از این شیوه زندگی اجتناب کنند و با اسوه قرار دادن خود، دیگران را به سوی یک اقتصاد سالم دعوت کنند. افراد جامعه نیز باید با پیروی از پیامبر اکرم مجموعه و امر به معروف و نهی از منکر روابط اقتصادی را سالم نگه دارند.

۲۵. (دین و زندگی ۳، درس ۹، صفحه ۱۱۱ و ۱۱۲)

سخن زهره بن عبدالله که در صورت سوال آمده است بیانگر توجه به عدالت محوری از ویژگی‌های جامعه اسلامی است که آیه «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ» موید آن است.

دارد به واسطه ای برای ولایت الهی اشاره کرده است.

۱۹. (دین و زندگی ۱، درس ۳، صفحه ۳۵)

مطابق آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ: ای کسانی که به خدا ایمان آورده‌اید، دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید، به گونه ای که با آنان مهربانی کنید، حال آنکه آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند...» افراد با ایمان از همنشینی با دشمنان خدا منع شده اند و علت آن کفر ورزیدن آنان به دین حق «وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» است.

۲۰. (دین و زندگی ۲ و ۳، درس ۴، صفحه ۱۳ و ۴۳)

پاسخ صحیح به نیازهای برتر سعادت انسان را تضمین می‌کند همچنین عمل به دستورات الهی نیز سعادت و رستگاری انسان را تضمین می‌کند که این مفهوم از آیه « قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَنَّيْ وَأَقْرَأِي» مستفاد می‌گردد. انسان می خواهد بداند «برای چه زندگی می کند؟» و کدام هدف است که می تواند با اطمینان خاطر، زندگی اش را صرف آن نماید؟ او می داند که اگر هدف حقیقی خود را نشناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود، عمر خود را از دست داده است.

۲۱. (دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه ۵۸ و ۵۹)

گاهی تأثیر چند عامل در پیدایش یک پدیده اینگونه است که یک عامل در عامل دوم اثر می‌گذارد و عامل دوم در عامل سوم تأثیر می‌کند تا اثر عامل اول را به معلول منتقل کند. برای مثال، به هنگام نوشتن، چند عامل در طول هم در انجام این کار دخالت دارند.

این علت ها نسبت به هم در مرتبه های مختلف قرار دارند و مستقل نیستند و علت مرتبه پایین علت مرتبه بالایی خود است بر خلاف علل عرضی که در یک ردیف قرار دارند و مستقل از هم هستند.

۲۲. (دین و زندگی ۱ و ۲، درس ۶، صفحه ۱۷ و ۶۵)

خداوند امکانات و لوازم رسیدن به خواسته‌ها و هدف‌های هر دو گروه گناهکار و نیکوکار را فراهم کرده است، حال، کسی که راه حق را برمی‌گزیند لوازم و امکانات رسیدن به حق را می‌یابد و مراتب کمال را می‌پیماید و کسی که فقط دنیا را انتخاب کرده و برای آن تلاش می‌کند همان را به دست می‌آورد البته اینان عواقب زیانبار تصمیم غلط خود را در آخرت مشاهده خواهند کرد که به سنت امداد عام الهی و آیه «كُلًّا نُمِدُّ هُوْلَاءِ وَهَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا» اشاره دارد که از آیه صورت سوال هم همین موضوع برداشت می‌شود.

۲۳. (دین و زندگی ۳، درس ۷، صفحه ۸۴ و ۸۵)

شیطان ابتدا انسان را با این وعده که «گناه کن و بعد توبه کن» به سوی گناه می‌کشاند و وقتی که او آلوده شد، از رحمت الهی مأیوس می‌سازد و می‌گوید «آب که از سر گذشت چه یک وجب، چه صد وجب.»

«تسویف» از ریشه «سوف» و به معنای امروز و فردا کردن به و کار امروز را